

SOCIALPÆDAGOGEN

Slut med mavefølelser

Dokumentationsredskabet Journal Digital viser, hvordan socialpædagogernes indsats over for udsatte børn og unge virker, og erstatter mavefølelser med faglighed

Af Lone Marie Pedersen, Imp@sl.dk

Foto: Hanne Loop

Ottos forældre er psykisk syge. De fungerer dårligt socialt og har et mindre alkoholmisbrug. De er ofte oppe at slås eller sover rusen ud, så meget af tiden er Otto overladt til sig selv og får tit ikke noget at spise, fordi forældrene næsten aldrig har penge.

Som regel skal han selv sørge for at komme i skole om morgenen, selv om han kun går i 1. klasse. I skolen kan han ikke fungere sammen med de andre børn og kommer konstant i slåskamp med dem. Mange dage kommer han slet ikke i skole.

Forældrene er på offentlig forsørgelse, og sagsbehandleren har i nogen tid fulgt med i, hvordan Ottos liv er. Og det hun ser, bryder hun sig ikke om. Derfor kontakter hun dagtilbuddet Toftegård for at få Otto optaget.

Sagsbehandleren holder et møde med forældrene og Toftegård, hvor det bliver vedtaget, at Otto skal begynde i dagtilbuddet. Forældrene skal indvilge i at være aktive omkring Ottos ophold.

Omkring 14 dage efter at Otto er startet, bliver forældrene interviewet om, hvordan de ser på deres søn. De skal svare på 112 spørgsmål, fx: græder han meget, skader han bevidst sig selv, føler han sig værdiløs, er han ondskabsfuld, har han fysiske smerter, er han ulykkelig og truer han folk?

Derudover får forældrene også udleveret 85 ord og skal vælge 15 af dem, som beskriver deres familieklima – dvs. stemningen og samspillet, når alle familiemedlemmer er hjemme. Man kan også få et indtryk af, hvordan familiemedlemmerne oplever hinanden, og hvor det går skævt for dem indbyrdes.

I Ottos familie beskriver moren fx familieklimaet som irriteret, følsomt, stresset, uroligt og negativt.

Toftegård har brugt det svenske dokumentations- og journaliseringssystem Journal Digital i tre år og har endnu ikke oplevet, at forældre har sagt nej til at medvirke eller har været negative.

Tværtimod føler de fleste forældre sig hørt og inddraget omkring deres barn, fortæller Helen Michelsen, socialpædagog og afdelingsleder for dagtilbuddene.

Hun er ankerkvinde på hele projektet og befinder sig konstant i udviklingshumør, fordi Journal Digital har vist sig at være et fremragende arbejdsredskab for både forældre, sagsbehandler og socialpædagoger.

Det var et ønske om at udskifte mavefølelser i socialpædagogisk arbejde med faglig viden og dokumentation for, hvad der virker, som førte Toftegård i armene på Journal Digital, som Toftegård har købt licens til og tilrettet til danske forhold.

Top tre listen

Når forældrene er blevet interviewet, bliver deres svar sat ind i Journal Digital sammen med sagsbehandlerens observationer, og man kan på grafer se, hvilke problemer der skal arbejdes med.

Herefter bliver der udarbejdet en handleplan over de tre områder, der først skal arbejdes med. I handleplanen bliver der skrevet, hvad problemet er, hvordan man skal arbejde med det, og hvilke mål, der skal være opfyldt for, at indsatsen kan siges at have virket.

Fx er et af målene for Otto, at han får styrket sit selvværd.

For at nå det mål skal medarbejderne have fokus på hierarkiet i børnegruppen og opfordre Otto til at tage initiativer til aktiviteter i gruppen. De skal sætte ord på, når Otto forsøger non-verbalt at tage initiativer til leg. På den måde højner de ham i hierarkiet ved at italesætte ham over for de andre.

Målet for indsatsen er nået, når medarbejderne kan se, at Otto bliver bedre til selv at tage initiativ til aktiviteter.

Et andet mål er, at Otto bliver bevidst om sine egne følelser og bliver bedre til at udtrykke sine følelser, både de negative og positive.

For at nå det mål skal medarbejderne sætte ord på, hvordan de oplever, at Otto har det. De skal på alle måder forsøge at gøre ham bevidst om de forskellige følelser, han har.

Når Otto begynder at reagere mere følelsesmæssigt både positivt og negativt, er målet nået.

Selv om Otto måske har mange andre problemer, er det vigtigt kun at have fokus på de tre, som er nedfældet i handleplanen. Alle medarbejdere skal arbejde ud fra de tre mål med primærpædagogen som tovholder.

Hver dag, når barnet er taget af sted, skriver socialpædagogen, hvordan det er gået i forhold til de tre mål. Er det gået godt? Skidt? Hvilke metoder er der brugt?

Hvis barnet har vist andre sider eller problemer, som kan være vigtige, men som ikke har noget med de tre opstillede mål at gøre, så bliver de skrevet ind i de såkaldte dagsnotater, som man senere kan vende tilbage til.

Opfølgning og faglig stolthed

Når der er gået tre måneder, laver primærpædagogen en opfølgning på behandlingsplanen. Hvordan er det gået? Er målene nået?

Herefter er der et nyt møde med sagsbehandler og forældre om, hvad de ser.

Efter seks måneder bliver forældrene igen interviewet. Det bliver primærpædagogen og klasselæreren også. Spørgsmålene er de samme som dem, forældrene blev stillet første gang. Informationerne bliver lagt ind i Journal Digital, så man kan sammenholde resultatet med de tidligere svar.

Der bliver holdt konference med forældre og sagsbehandler, hvor primærpædagogen gennemgår resultaterne, og nye mål bliver opstillet.

Sådan fortsætter det, indtil formålet med opholdet er opnået, og barnet eller den unge kan udskrives.

Medarbejderne kan via tallene i journalen hele tiden se, hvad, der er lykkedes, og hvor der er brug for mere støtte. Det har højnet deres faglighed, og de bliver mere præcise i deres indsats, fortæller Helen Michelsen.

– Det giver faglig stolthed og glæde, når vi kan sidde med fornemmelsen: 'Yes, vi gør det godt'.

Foreløbig er det kun dagtilbuddene, der har Journal Digital, men målet er, at alle Toftegårds tilbud skal være digitaliseret inden udgangen af 2014.

Navnet på den medvirkende dreng er ændret af redaktionen.